

Gaaïeninvasie in Nederland is groot raadsel

Vanaf september is Nederland in de greep van een invasie van Gaaïen, beter bekend als Vlaamse Gaaïen. Deze invasie heeft de duizenden vogelaars die in Nederland elk najaar de vogeltrek in kaart brengen volkomen verrast. Half september bereikte de Gaaïengolf van naar schatting 100.000 exemplaren de Belgische Ardennen en enkele dagen later werd het Zuidoosten van Nederland overspoeld.

Foto's: Harvey van Diek

In de tien daaropvolgende dagen werden West- en Noord-Nederland en Noord-Duitsland bereikt. De Gaaïen lijken zich - na op de kust te zijn gestuit - over Nederland te hebben uitgesmeerd. Langs de Franse kusten en in het Verenigd Koninkrijk zijn in ieder geval geen grote gaaïenbewegingen opgemerkt. Eerdere invasies in Nederland vonden plaats in 1983, 1996 en 2004. Waarom de Gaaïen af en toe zo massaal op trek gaan in Europa is voorlopig nog een groot raadsel.

Slechte vliegers

Naar schatting zijn bij de invasie 80.000 - 110.000 Gaaïen betrokken, althans wat vogels op het Nederlands grondgebied betreft. Vaak ging het om groepjes van veelal 10-20 exemplaren die met name in de ochtenduren trokken. Grotere groepen van 40-70 vogels zijn ook waargenomen. Op de tientallen Nederlandse telposten waar vogeltrek wordt geregistreerd was goed te zien dat de vogels zoveel mogelijk bosranden en houtwallen probeerden te volgen. In het open landschap zijn Gaaïen kwetsbaar voor predatie door haviken en andere roofvogels. Gaaïen zijn namelijk geen goede vliegers: bij onraad duiken ze het liefst snel de vegetatie in. Per dag worden slechts enkele tientallen kilometers afgelegd.

Herkomst onbekend

De invasie stelt ons vooralsnog voor raadsels. Om te beginnen is het herkomstgebied van de invasie niet goed bekend. De invasie werd in ieder geval ook in België, Zwitserland, Vogezen en het westen en noorden van Duitsland opgemerkt. In Zwitserland wordt zelfs gesproken van de hoogste aantallen sinds mensenheugenis. Het lijkt er op dat de vogels vanuit een brongebied rond Tsjechië, Slowakije en mogelijk verder ten oosten daarvan zich als een olievlek verspreiden.

Verspreiding van trekkende Gaaien over Nederland, najaar 2010 (bron: www.trektellen.nl)

Waarom deze grote invasie?

Het waarom van deze incidentele grote trek is nog niet goed bekend. Vermoedelijk is het een combinatie van twee factoren: een goed broedseizoen (met veel groot geworden jongen) in combinatie met een slecht 'mastjaar' (slechte zaadzetting en dus minder eikels en beukenootjes), maar zeker weten doen we dat niet.

25/10/2010, natuurbericht.nl

<http://www.natuurbericht.nl/index.php?id=5071>